

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

11 MAR 2008

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200705584

Vår ref
200706176-/ELU

Dato
7 .03.2008

Forslag til endringer i arbeidsmiljølovens bestemmelse om arbeidstid for arbeidstakere med særlig uavhengig stilling – Høring

Vi viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets ekspedisjon av 20. desember 2007.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende merknader i saken:

Ut fra en undersøkelse utført av Sentio AS mener AID at omtrent 11 % av dagens arbeidstakere er unntatt fra arbeidstidskapittelet med denne bestemmelsen som hjemmel. Undersøkelsen viser at antall arbeidstakere som er unntatt, antakelig er større i privat enn i offentlig virksomhet.

Selv om undersøkelsen fra Sentio kommer frem til et lavere antall arbeidstakere som er unntatt fra arbeidstidskapittelet enn det som tidligere har vært antatt, peker AID i sitt høringsbrev på at andelen som er unntatt er klart høyere enn det som var lovgivers intensjon med bestemmelsen.

I vurderingen av eventuelle endringer i bestemmelsen, er det viktig å ha oppmerksomhet på at arbeidsmiljøloven er en vernelov, og at terskelen for å være unntatt fra vernebestemmelsene skal være høy. Det har i forarbeidene, samt fra bl.a. Arbeids- tilsynets side, vært forsøkt å definere hvilke arbeidstakergrupper som kan sies å ha særlig uavhengig stilling. Dette er imidlertid svært vanskelig, og det er grunn til å tro at omfanget av arbeidstakere som etter sigende har "særlig uavhengig stilling" er større enn hva har vært lovgivers hensikt.

I de pågående diskusjonene knyttet til forslaget er det bl.a. hevdet at det for arbeidsgiv-

ere er hensiktsmessig å bruke unntaket, bl.a. for enkelt å kunne pålegge arbeidstakere arbeid utover arbeidsmiljølovens grenser. I så fall blir det heller ikke utløst overtidsbetaling for dette arbeidet. Det kan også være at slikt overtidsarbeid ikke er kompensert i rimelig grad gjennom høyere lønn.

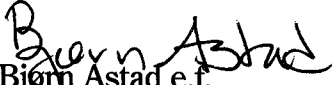
AID foreslår i høringen at alle arbeidstakere, med unntak av arbeidstakere i ledende stillinger, i utgangspunktet skal være omfattet av arbeidstidskapittelet. Så foreslår departementet at arbeidsgivere og arbeidstakere skal kunne avtale unntak fra bestemmelsen, forutsatt at arbeidstaker har en "særlig uavhengig stilling".

Vi mener det må være knyttet usikkerhet til om dette er en hensiktsmessig måte å regulere denne problemstillingen på. For at en slik avtalemulighet skal kunne fungere, forutsetter det en likeverdighet mellom avtalepartene. Ved inngåelse av en arbeidsavtale vil det ofte ikke være en slik likeverdighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. I de aller fleste tilfeller vil det være arbeidsgiver som er den sterke part, bl.a. fordi det er arbeidsgiver som har et gode å tilby, og som langt på vei setter forutsetningene for avtalen.

Det må antas at arbeidstaker i en viss grad ved inngåelse av en ny arbeidsavtale ikke vil ha en klar formening av om dette er en særlig uavhengig stilling. I den grad at arbeidstaker har en slik formening, vil det kunne være vanskelig for arbeidstaker å la være å akseptere de tilbudte vilkårene, herunder unntak fra arbeidstidsbestemmelsene. Nektelse av å akseptere vilkårene i stillingen, vil åpenbart kunne medføre en risiko for at ansettelsestilbudet bortfaller.

Vi støtter en innskjerping av den aktuelle bestemmelsen i arbeidsmiljøloven, men er i tvil om den foreslåtte lovendringen vil kunne oppfylle det formål som ligger bak forslaget.

Med vennlig hilsen

Bjørn Astad e.f.
avdelingsdirektør

E.Lien Utstumo
førstekonsulent